

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/190/2020
Identifikačné číslo spisu:	1718202139
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1718202139.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Bondora AS, A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, Estónsko, zastúpenému JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom v Bratislave, Mýtna 48, proti žalovanej: F. W., bývajúca vo Q. O., T. XXX/X, zastúpenej JUDr. Denisou Věselou, advokátkou vo Vělkom Krtíši, Mierova 1, o zaplatenie 3.200 Eur, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod č. k. 39 Csp 40/2018-114, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. mája 2020, sp. zn. 6 CoCsp 12/2020, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok z 13. mája 2020 Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 CoCsp 12/2020 a rozsudok Okresného súdu Pezinok z 23. januára 2020, č. k. 39 Csp 40/2018-114 a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. januára 2020 č. k. 39 Csp 40/2018-114 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.200 Eur istiny do 15 dní po právoplatnosti rozhodnutia. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorom nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením súdneho úradníka, po právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodol tak na základe vykonaného dokazovania rozsudkom pre uznanie v zmysle ustanovenia § 282 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. mája 2020 sp. zn. 6 CoCsp 12/2020 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie. Žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že žalovaná nárok uplatnený žalobcom uznala, súd prvej inštancie postupoval správne, keď vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom pre uznanie nároku v zmysle § 282 CSP. Napadnutý rozsudok je preto vecne správny a preto ho potvrdil v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila nesprávnym procesným postupom súdu tak, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f) CSP), pričom upozornila na skutočnosť, že ide o spotrebiteľský spor s ochranou slabšej

strany. V rámci podaného dovolania žalovaná podala aj návrh na odloženie vykonateľnosti ňou napadnutého rozhodnutia. Dôvodila, že je nemajetná a dlhodobo poberá len dávku v hmotnej núdzi a v prípade vymáhania dlžnej sumy by jej vznikla neodvratiteľná ujma. Dovolanie odôvodnila v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, nakoľko v konaní došlo k vade tým, že súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočnila jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V danom spore ide o spotrebiteľský spor, v ktorom treba prihliadať na to, že spotrebiteľom je potrebné poskytnúť zvýšenú ochranu. Uviedla, že súd nebol oprávnený vydať európsky platobný rozkaz v zmysle ustanovenia § 299 ods. 2 CSP. Súd nesplnil svoju poučovaciu povinnosť v zmysle § 292 CSP včas. V konaní pred súdom prvej inštancie ani v odvolacom konaní nebola zastúpená advokátom. Súd jej doručoval len poučenie spotrebiteľa bez všeobecnej poučovacej povinnosti podľa § 292 písm. b) CSP pri zasielaní vyjadrenia žalobcu k odporu. Nesplnil svoju povinnosť obstarávať a vykonávať dôkazy z úradnej povinnosti v zmysle § 295 CSP. Žiadnym spôsobom neskúmal splnenie písomnej formy spotrebiteľskej zmluvy, či táto zmluva jej bola predpísaným spôsobom doručená a kedy nastala mimoriadna splatnosť úveru. Žalobca tieto skutočnosti kvalifikovaným spôsobom nepreukázal. Žalovaná úverovú zmluvu nepodpísala, jej osobné údaje boli zneužitú, bolo povinnosťou súdu tieto skutočnosti overiť aj výsluchom osôb, t. j. syna a sestry žalovanej a zástupcom žalobcu, nakoľko disponovať s účtom je možné len prostredníctvom internetového prístupu, ktorý žalovaná neuznávala. Uviedla na pojednávaní 23.1.2020, že nárok žalobcu neuznáva. Odvolací súd bez toho, aby si vypočul zvukový záznam z pojednávania z 23.1.2020 ustálil, že prejav žalovanej „uznávam, že sa úver vzal, neplatil sa“, je potrebné vyhodnotiť tak, že žalovaná nárok žalobcu uznala. Pokiaľ odvolací súd tvrdil, že uznanie nároku je potrebné posudzovať z hľadiska obsahu a nie z hľadiska formy je zrejmé, že žalovaná nárok žalobcu neuznávala, len uviedla, že jej sestra si tento úver zobrala a zneužila jej osobné údaje a zrejme sa tento úver nesplácal. Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu a vec vrátil Okresnému súdu Pezinok na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalovanej ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušiť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 22. septembra 2020 sp. zn. 8 Cdo 190/2020 odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. mája 2020 sp. zn. 6 CoCsp 12/2020.

7. Dovolací súd mal za to, že v prejednávanej veci sú dané dôvody pre vyhovieť predmetnému procesnému návrhu dovolateľky, keďže pri predbežnom preskúmaní len na účely rozhodnutia o navrhnutom dočasnom a predbežnom riešení sa dovolanie nejaví ako svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva (nie je možné vylúčiť úspech dovolateľa v dovolacom konaní) a týmto opatrením sa zároveň zabráni v uskutočnení exekúcie na základe dovolaním napadnutého rozhodnutia.

8. Z týchto dôvodov dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (vychádzajúc z návrhu žalovanej), a to až do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaní žalovanej.

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať

sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Ustálená judikatúra EStP uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov (Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko). Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

11. Dovolací súd po preskúmaní rozhodnutí súdov nižších inštancií konštatuje, že dovolacie námietky žalovanej týkajúce sa prípustnosti a aj dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP sú opodstatnené. Procesným postupom súdov nižších inštancií, keď súd prvej inštancie sa návrhmi žalovanej (dovolateľky) nijako nezaoberal a odvolací súd sa uvedeným aspektom uplatneným v odvolaní vôbec nevysporiadal, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy (III. ÚS 332/09). Dovolací súd poukazuje na námietky dovolateľky a dodáva, že v predmetnom spore bolo potrebné použiť odvolacím súdom zvukový záznam z pojednávania pokiaľ išlo o vyjadrenie dovolateľky, že „...uznávam, že sa úver vzal, neplatil sa“. Tento prejav dovolateľky nemožno uzavrieť, že uznala a potvrdila, že ona úver vzala a teda je povinná ho aj platiť. V tomto smere bolo porušené procesné právo dovolateľky a nejde tu o uznávací právny úkon.

12. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci došlo k zásadnému procesnoprávnemu pochybeniu prvoinstančného súdu, ktoré nebolo odstránené ani odvolacím súdom v rámci odvolacieho konania a preto dovolaciemu súdu neostalo iné, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok prvoinstančného súdu zrušiť (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

13. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.